

ระดับการคัดสรร

อำเภอ

1. ชื่ออาหาร

ชื่อหลัก : น้ำตาลโตนด

ชื่ออื่นๆ เช่น ชื่อภาษาถิ่น (ถ้ามี):

2. แหล่ง

ชุมชน อำเภอ สรรคบุรี ตำบล ห้วยกรด

3. ประเภทอาหาร

3.1 หมวดหมู๋

3.2 ลักษณะ หวาน

4. ความเป็นมา (ภูมิหลัง/ความเชื่อ) /อัตลักษณ์ (ที่โดดเด่น) /ความสำคัญและคุณค่าทางสังคมและทางจิตใจที่มีในวิถีการดำเนินชีวิตของชุมชน นั้นๆ

ความเป็นมา (ภูมิหลัง/ความเชื่อ)

“ตาล” หรือเรียกว่า ตะนอด ตาลโตนด ตาลใหญ่ ถาล ทอญ ทะเนาต์ ท้าง โหน ตามแต่ละท้องถิ่นที่เป็นพืชตระกูลปาล์มชนิดหนึ่ง มีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า *Borassas flabellifer* L. จัดอยู่ในสกุล *Borassas* ชื่อสามัญ Palmyra Palm นักชีววิทยาเชื่อว่ามีถิ่นกำเนิดในเอเชียตอนใต้แถบฝั่งตะวันออกของอินเดียและกระจายตัวทั่วภูมิภาคเอเชียได้แก่ อินเดีย ศรีลังกา สหภาพเมียนมาร์ กัมพูชา มาเลเซีย อินโดนีเซีย และไทย สำหรับประเทศไทยต้นตาลมีปรากฏความในหลักศิลาจารึกของพ่อขุนรามคำแหงมหาราชแห่งกรุงสุโขทัย ที่กล่าวถึงดงตาล อันเป็นสถานที่สำหรับประชาชนฟังธรรมในวันพระจึงสรุปได้ว่า ต้นตาลน่าจะเป็นพรรณพืชที่ปลูกในประเทศไทยนานกว่า 1,000 ปีมาแล้ว โดยส่วนใหญ่พบทางตะวันตก ซึ่งมีสภาพภูมินิเวศที่ตาลเติบโตได้ดี คือมีแสงแดดจัดและความชื้นต่ำ ดังนั้นตาลจึงพบมากที่สุดในภาคตะวันตก ได้แก่เพชรบุรี สุพรรณบุรี ราชบุรี ภาคกลางพบมากที่สุดที่ ชัยนาท สิงห์บุรี อ่างทอง ปทุมธานี ภาคใต้พบที่ สงขลา พัทลุง และนครศรีธรรมราช ตาลจึงมีชื่อเรียกแตกต่างกันไปบ้าง เช่น ตาลนา ตะโหนด ภาคเหนือเรียก ปลีตาล ภาคใต้เรียก โหนด กัมพูชาเรียก ตะนอย ชาวฮินดูเรียก ตาละ เป็นต้น ตาลโตนดทำอะไรได้บ้าง ตาลโตนด สามารถนำส่วนต่างๆ มาใช้ประโยชน์ เช่น ไม้ต้นตาล นำมาสร้างบ้าน ทำเฟอร์นิเจอร์เนื้อไม้แข็งมาก ราคาจำหน่ายต้นละ 1,500 – 2,000 บาท ใบ มุงหลังคา และเครื่องจักสาน ช่อดอกและงวง ผลิตน้ำตาลสดพร้อมดื่ม และน้ำตาลปึก ผล อายุ 45 วัน นำหัวตาล ทำอาหารได้ อายุ 65 วัน เจาะทำลอนตาล(ตาลสด) ระหว่างเดือน เมษายน – มิถุนายน ของทุกปี ผลตาลแก่ เนื้อทำขนมตาล ระหว่างเดือน กรกฎาคม – กันยายน ของทุกปี เมล็ดแก่ตาลสุกทำจาวตาล กะลา(เปลือกนอก เมล็ดตาล) นำไปเผาทำถ่านคุณภาพดี อีกทั้งเศษขี้เถ้านำไปล้างห้องน้ำลดรายจ่ายในครัวเรือน นายรังสรรค์ กองเงิน อดีตเกษตรจังหวัดชัยนาท กล่าวถึงต้นตาลในจังหวัดชัยนาทว่า ถึงแม้ต้นตาลจะมากด้วยคุณค่า ด้วยการมองข้ามคุณค่าแต่มองเห็นโทษของต้นตาลที่มีเพียงเล็กน้อยอันเกิดจากการกีดขวางการทำงาน และใบที่ร่วงหล่นทับต้นข้าวเสียหาย เป็นเหตุให้เกษตรกรโค่นต้นตาลทิ้งและไม่ปล่อยให้เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ทำให้

นับวันจะมีต้นตาลเหลือน้อยลงทุกที ปัจจุบันเหลือเพียงไม่ถึง 20,000 ต้นที่ยังคงอยู่จำนวนมาก และมีผู้ใช้ประโยชน์คือทำผลิตภัณฑ์จากน้ำตาลและจาวตาลคืออำเภอสรรพยาและสรรคบุรี ซึ่งนับเป็นหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ที่ขึ้นชื่อและสร้างชื่อเสียงให้แก่จังหวัดชัยนาท อีกทั้งสามารถนำมาผลิตเป็นฮอโรมันตาลสุกป้องกันโรคจำพวกเชื้อรา และปรับปรุงคุณภาพผลผลิตในนาข้าว ดังนั้นจึงควรปลูก และอนุรักษ์ตาลโตนดให้มีจำนวนเพิ่มขึ้นให้คงอยู่ในจังหวัดอย่างยั่งยืนนานตลอดไป การทำตาลโตนดในที่น้อยในพื้นที่ ตำบลห้วยกรด และ ตำบลห้วยกรดพัฒนา อำเภอสรรคบุรี จังหวัด ชัยนาท ตำบลตาลโตนด ที่ตำบลห้วยกรดนี้มีตาลโตนดมากมายเกือบจะเรียกว่าดงก็ยอมได้ เป็นอันดับหนึ่งของชัยนาท อันดับสองก็ของตำบลสรรพยาแต่ก็ยังไม่ได้ครึ่งของตำบลห้วยกรดมีจำนวนหลายแสนต้น มีพื้นที่โดยประมาณ 21 ตร.กม. เป็นที่ตอนมีลักษณะยาวจากเหนือไปใต้มีแม่น้ำไหลผ่านกลางพื้นที่หมู่บ้าน พื้นที่รอบ ๆ เป็นที่ราบเหมาะสำหรับทำนา ประชาชนในท้องถิ่นประกอบอาชีพทำนา เป็นอาชีพหลัก เนื่องจากบริเวณพื้นที่อาศัยโดยรอบมีต้นตาลขึ้นจากธรรมชาติจำนวนมากหนาแน่นประชาชน จึงประกอบอาชีพการทำน้ำตาลโตนดเป็นอาชีพเสริม เพื่อสร้างรายได้ให้กับครอบครัวอีกทางหนึ่งมีต้นตาลเต็มไปหมดทั่วทั้งตำบลสองฟากฝั่งคลองประชาชนบรรพบุรุษทั้งตำบลใช้เลี้ยงชีวิตสืบเนื่องกันต่อมาจนกระทั่งลูกหลานเหลนสืบต่อกัน ก็เพราะประโยชน์ของต้นตาลมากมายใช้ได้ทั้งต้นจนรากถึงยอด ตาลถือเป็นต้นไม้ศักดิ์ ในพุทธประวัติได้กล่าวไว้ว่า หลังจากที่พระพุทธองค์ทรงตรัสรู้แล้ว ในพรรษาที่สองได้เสด็จไปโปรดพระเจ้าพิมพิสาร ผู้ครองเมืองราชคฤห์ แต่เนื่องจากในเวลานั้นพระเจ้าพิมพิสารทรงนับถือ ชฎิลสามพี่น้อง คือ อูรวะ กัสสป นที กัสสป และคยา กัสสป ดังนั้นพระพุทธองค์จึงทรงไปโปรดชฎิลสามพี่น้องก่อน เมื่อทรงแสดงธรรมจนกระทั่งชฎิลสามพี่น้องละความเชื่อดั้งเดิมของตน ยอมเป็นสาวกของพระองค์แล้ว พระองค์ก็ทรงพาชฎิลทั้งสามพร้อมสาวกอีกพันรูป เสด็จไปประทับยัง ลัญจิวัน (สวนตาลหนุ่ม) ซึ่งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของเมืองราชคฤห์ เมื่อพระเจ้าสิริพิมพิสารได้สดับข่าว จึงเสด็จพร้อมประชาชนจำนวนมากไปยังสวนตาลหนุ่ม และเมื่อได้ฟังธรรมจากพระพุทธองค์แล้ว ก็เกิดธรรมจักขุ และประกาศพระองค์เป็นอุบาสก นอกจากนี้ ตาลปัตร ที่พระสงฆ์ใช้ในพิธีกรรมต่างๆ นั้น สมัยโบราณทำมาจากใบตาล ซึ่งมาจากภาษาบาลีว่า ‘ตาลปตฺต’ ซึ่งแปลว่าใบตาลนั่นเอง ซึ่งปัจจุบันพระสงฆ์บ้านเราไม่นิยมใช้ตาลปัตรที่ทำจากใบตาลแล้ว แต่พระสงฆ์ในประเทศอื่นที่นับถือพระพุทธศาสนา เช่น พม่า, ศรีลังกา, กัมพูชา และลาว ยังนิยมใช้ตาลปัตรที่ทำจากใบตาลอยู่ และถือเป็นพัทธสารพัดประโยชน์ใช้พัดวิโบกไล่แมลง รวมทั้งใช้บังแดดด้วย และด้วยลักษณะของต้นตาลซึ่งเมื่อตัดยอดไปแล้วกลายเป็น “ตาลยอดด้วน” ไม่สามารถเจริญเติบโตได้อีกต่อไป ดังคำที่พระพุทธองค์ได้ตรัสไว้ในพระสูตรต่างๆ ในพระไตรปิฎก ซึ่งขอยกมาบางตอนดังนี้ “...สมบัติ คือ รูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ เหล่านั้น ตถาคตละได้แล้ว ตัดรากขาดแล้ว ทำให้เป็นเหมือนตาลยอดด้วน ทำให้ไม่มีในภายหลัง มีไม่เกิดอีกต่อไปเป็นธรรมดา...” “...ดูกรชีวก บุคคลพึงมีความพยายาม เพราะราคะ โทสะ โมหะใด ราคะ โทสะ โมหะนั้น ตถาคตละแล้ว มีมูลอันขาดแล้ว เป็นดุจตาลยอดด้วน ถึงความไม่มี มีอันไม่เกิดต่อไปเป็นธรรมดา...” “...ดูกรราคะ เธอจงละความพอใจ ความกำหนัด ความเพลิดเพลิน ความทะยานอยากในรูปเสีย ด้วยอาการอย่างนี้ รูปนั้นจักเป็นของอันเธอละได้แล้ว ตัดรากขาดแล้ว ทำให้เป็นเหมือนตาลยอดด้วน ทำให้ไม่มี ไม่ให้เกิดอีกต่อไปเป็นธรรมดา เธอจงละความพอใจ ความกำหนัด ความเพลิดเพลิน ความทะยานอยาก ในเวทนา...ในสัญญา...ในสังขาร...ในวิญญานเสีย ด้วยอาการอย่างนี้ เวทนา...สัญญา...สังขาร...วิญญานนั้นจักเป็นของอันเธอละได้แล้ว ตัดรากขาดแล้ว ทำให้เป็นเหมือนตาลยอดด้วน ทำให้ไม่มี ไม่ให้เกิดอีกต่อไปเป็นธรรมดา...”

อัตลักษณ์ (ที่โดดเด่น)

ตาลโตนดเป็นต้นไม้ทรัพยากรที่มีอยู่แล้วในพื้นที่ นำมาทำน้ำตาลโตนดมีรสชาติหอมหวานและสามารถทำรายได้ให้กับคนในชุมชน วิธีการทำก็เป็นแบบโบราณ ไม่สามารถดัดแปลงให้ทันสมัยได้ และน้ำตาลโตนดยัง

เป็นส่วนผสมสำคัญในการทำอาหารและขนมหวานอีกด้วย สรรพคุณตาลโตนด สำหรับบางคนใช้เป็นยาชูกำลัง (รากต้มกับน้ำตาล) ช่วยทำให้สดชื่น จิตใจแจ่มใสเบิกบาน ด้วยการใช้น้ำคั้นมาต้มกับน้ำตาล (ราก) หรือจะใช้ผงตาลหรือช่อดาลก็ได้ จาวตาลมีฟอสฟอรัสสูง จึงช่วยเสริมสร้างกระดูกและฟันให้แข็งแรงได้ (จาวตาล) ช่วยแก้ไข้ ด้วยการใช้น้ำคั้นมาต้มกับน้ำตาล (ราก) ส่วนรากที่งอกอยู่เหนือดิน (ตาลแขวน) มีรสหวานเย็นปนฝาดเล็กน้อย ใช้เป็นยาแก้ไข้ที่มีพิษร้อน รากนำมาต้มกับน้ำตาล แก้อาการร้อนใน กระจายน้ำ (ราก) กาบหรือก้านใบสดนำมาอังไฟบีบเอาแต่น้ำใช้อมรักษาอาการปากเปื่อยได้ (กาบใบ, ก้านใบสด) ช่วยแก้ต่อมทอนซิลอักเสบ (รากต้มกับน้ำ) ใบนำมาคั่วให้เหลืองแล้วนำมาบดจนเป็นผง ใช้สูบหรือเป่า มีสรรพคุณช่วยลดความดันโลหิต (ใบ) ช่วยขับเลือด (รากต้มกับน้ำตาล) ช่วยแก้ตานขโมยในเด็ก (งวงตาลหรือช่อดาล, ราก) กาบหรือก้านใบสด นำมาอังไฟแล้วบีบเอาน้ำมากินแก้อาการท้องเสีย ท้องร่วงได้ (กาบใบ, ก้านใบสด) รากตาลหรืองวงตาลนำมาต้มกับน้ำตาล สรรพคุณช่วยขับพยาธิได้ (งวงตาล, ราก) ใช้รากหรืองวงตาลนำมาต้มกับน้ำตาลแก้พิษตานซางได้ (งวงตาล, ราก) หรือจะใช้รากที่งอกอยู่เหนือดินที่เรียกว่า “ตาลแขวน” ก็แก้พิษตานซางได้ดีเช่นกัน (ตาลแขวน) ใบตาล สรรพคุณช่วยแก้อาการกระสับกระส่ายของสตรีหลังคลอดบุตร (ใบ) เปลือกตาลหรือส่วนที่เป็นกะลา มีการนำมาใช้เป็นส่วประกอบของยาแก้อาการท้องอืด ท้องเฟ้อ และช่วยลดกรดในกระเพาะอาหาร (เปลือกตาลหรือกะลา) ส่วนช่อดอกตัวผู้ ยังมีการนำมาใช้เป็นส่วนผสมเพื่อต้มเป็นยาบำรุงกำลังอีกด้วย (ช่อดอกตัวผู้)

ความสำคัญและคุณค่าทางสังคมและทางจิตใจที่มีในวิถีการดำเนินชีวิตของชุมชน นั้นๆ

ตำบลห้วยกรด อำเภอสรรคบุรี เป็นแหล่งผลิตน้ำตาลโตนดที่ใหญ่ที่สุดในจังหวัดชัยนาท การเคี้ยวน้ำตาลโตนดมีการทำกันมาตั้งแต่สมัยโบราณและสืบทอดต่อกันมาเป็นการนำวัตถุดิบในท้องถิ่น คือ นำผลผลิตจากต้นตาลมาทำเป็นน้ำตาล เพื่อใช้ในการเคี้ยวน้ำตาลปี๊บหรือน้ำตาลปึก เป็นงานที่ต้องอาศัยฝีมือและความชำนาญ ประกอบกับประสบการณ์ โดยจะใช้ต้นตาลในท้องถิ่นเป็นวัตถุดิบ เป็นการรักษาภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่องการขึ้นต้นตาล การนวดตาล การปาดตาล และการเคี้ยวน้ำตาล ในปัจจุบันนี้การขึ้นต้นตาล การเคี้ยวน้ำตาล ยังคงดำเนินอยู่ แต่ขาดบุคคลที่จะมารับช่วงต่อ เพราะคนรุ่นหลังไม่สนใจการทำตาลเพราะต้องเสี่ยงกับอันตราย โดยส่วนใหญ่ผู้ที่ทำน้ำตาลโตนดจะขึ้นต้นตาลด้วยตัวเอง การเคี้ยวตาลโตนดเป็นอาชีพเสริมของชาวบ้าน นอกเหนือจากฤดูเก็บเกี่ยว ซึ่งผลผลิตจากตาลจะมีเพียง 4 เดือน คือ เดือนกุมภาพันธ์ มีนาคม เมษายน พฤษภาคม เท่านั้น ซึ่งเป็น 4 เดือนที่ว่างเว้นจากการทำนา ทำสวน ก็จะมาขึ้นตาล นำน้ำตาลไปทำน้ำตาลปึกขาย

5. องค์ประกอบของอาหาร (สูตร)

ขั้นตอนการเก็บน้ำตาลโตนด

1. การนวดตาล

1.1 นำตะเกียบไปนวดดอกตาลเพื่อให้ดอกตาลช้ำ จะได้มีน้ำตาลออกมาก

1.2 ถ้าเป็นดอกตาลตัวเมียหลังจากนวดแล้วก็สามารถปาดงวงตาลทำน้ำตาลได้เลย

แต่ถ้าเป็นตาลตัวผู้จะต้องทำการแข่งงวงตาล (ตองงวงตาล) ไว้ในกระบอกอีก 2 วัน โดยการนำน้ำสะอาดใส่กระบอกน้ำตาลและนำไปแข่งงวงตาลบนต้นตาล

2. การปาดตาล

2.1 เมื่อเสร็จจากขั้นตอนการนวดแล้ว ปาดหางงวงหนูทิ้ง แล้วปล่อยน้ำฝาดไหลทิ้ง 2 วัน

แล้วปาดตาลใหม่ เมื่อน้ำตาลเริ่มไหลดี จึงใช้กระบอกลูกเต๋าทำความสะอาดแล้วแขวนรองรับน้ำตาลจากวงตาล

โดยจะใส่ไม้พะยอม หรือแก่นไม้ตะเคียนสับให้เป็นชิ้น มีขนาด 1 - 2 เซนติเมตร โดยให้ใส่ไว้ในก้นกระบอกลูกเต๋าระดับ 4 - 5 ชั้น (การทำความสะอาดกระบอกลูกเต๋าน้ำตาลสดจะใช้วิธีการลวกน้ำร้อนหรือรมควัน ก็ได้) การปาดตาลจะปาดทุกวันจนกว่าวงตาลจะหมด

6. วิธีการ ประกอบอาหาร (บรรยายพร้อมแนบภาพนิ่งเป็นไฟล์นามสกุล JPEG หรือ TIFF ไม่น้อยกว่า 10 ภาพ ที่แสดงให้เห็นถึงรูปแบบดั้งเดิมและรูปแบบที่ปรับเปลี่ยน และภาพเคลื่อนไหว ลงแผ่นซีดี/วีซีดี จำนวน 1 แผ่น)

บรรยาย รูปแบบ วิธีการ แบบดั้งเดิม

(แนบภาพนิ่งเป็นไฟล์นามสกุล JPEG หรือ TIFF ไม่น้อยกว่า ๑๐ ภาพ ที่แสดงให้เห็นถึงรูปแบบดั้งเดิม และภาพเคลื่อนไหว ลงแผ่นซีดี/วีซีดี)

6. หรือจะใช้พายปั่นแบบใช้เชือกดึงหมุนแรง ก็ได้

undefined

บรรยาย รูปแบบ วิธีการ แบบปรับเปลี่ยน(ถ้ามี)

(แนบภาพนิ่งเป็นไฟล์นามสกุล JPEG หรือ TIFF ไม่น้อยกว่า ๑๐ ภาพ ที่แสดงให้เห็นถึงรูปแบบที่ปรับเปลี่ยน และภาพเคลื่อนไหว ลงแผ่นซีดี/วีซีดี)

undefined

undefined

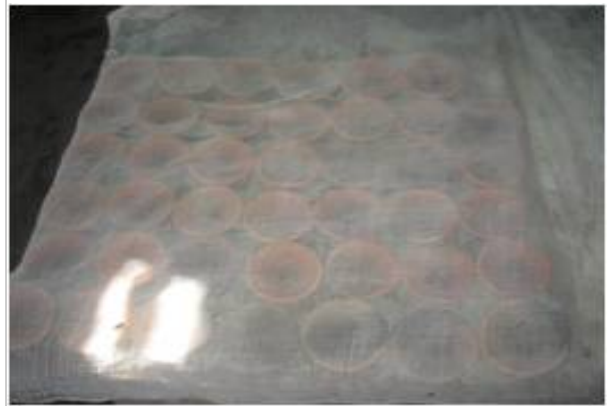
undefined

undefined

undefined

undefined

undefined

undefined

7. การสร้างงานและรายได้

7.1 มีความสามารถในการผลิตเชิงปริมาณ พร้อมแสดง สถิติและจำหน่ายในโอกาสต่างๆ
มี

(ระบุเหตุผล)

7.2 การสร้างงานและรายได้ (ต่อครอบครัว/ชุมชน)

8. ชื่อ – สกุล ผู้ประกอบการหรือกลุ่มผู้ประกอบการ

ชื่อ – สกุล ผู้ประกอบการหรือกลุ่มผู้ประกอบการ

ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงการอนุรักษ์ตาลโตนด (นายวิชาญ จ้อยแจ้ง ประธานศูนย์ฯ)

ชื่อ และที่อยู่ของร้านจำหน่ายอาหาร

ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงการอนุรักษ์ตาลโตนด

ที่อยู่ติดต่อได้สะดวก

ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงการอนุรักษ์ตาลโตนด หมู่ 9 ตำบลห้วยกรด อำเภอสรรคบุรี จังหวัดชัยนาท

โทรศัพท์ 0-5643-8277 , 081-7031916 โทรสาร

E-mail

9. รางวัล/เกียรติคุณที่ได้รับ (ระบุชื่อรางวัล/เกียรติคุณที่ได้รับ หน่วยงานที่มอบ ปีที่ได้รับ)

- กิจกรรมนันทนาการดีเด่น นันทนาการนอกเมือง จากสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดชัยนาท ปี พ.ศ. 2553

- ศูนย์ประกันงานองค์กรชุมชนดีเด่น จากกระทรวงมหาดไทย ปี พ.ศ. 2554

- กลุ่มอาชีพที่มีการบริหารจัดการกลุ่มที่มีความเข้มแข็งและเป็นต้นแบบ เนื่องในวันสตรีสากลประจำปี 2557 จากจังหวัดชัยนาท ปี พ.ศ. 2557

10. ผู้เรียบเรียงข้อมูล/ ผู้บันทึกข้อมูล/ รายชื่อคณะกรรมการคัดสรรรากวัฒนธรรม ผู้รับรองความถูกต้อง
ของข้อมูล

ผู้เรียบเรียงข้อมูล

ตำแหน่ง

วัน/เดือน/ปี ที่เรียบเรียงข้อมูล วันที่ เดือน ปี พ.ศ. 25

ผู้บันทึกข้อมูล

ตำแหน่ง

รายชื่อคณะกรรมการคัดสรรรากวัฒนธรรม ผู้รับรองความถูกต้องของข้อมูล

1.

ตำแหน่ง

2.

ตำแหน่ง

3.

ตำแหน่ง

ผู้ตรวจสอบและอนุมัติ

ตำแหน่ง วัฒนธรรมจังหวัด

วัน/เดือน/ปี ที่อนุมัติ วันที่ เดือน ปี พ.ศ. 25